

Vogelreis SNP Alentejo – Algarve (2 -11 oktober 2015)

Dag 1: heenreis.

Zoals afgesproken ontmoeten de 12 deelnemers en gidsen (Frank van Groen en ik) elkaar bij de gate c18 van Transavia. Bij kennismaking bleek ik al 2 deelnemers (Yvonne en Henk) in een eerdere reis ontmoet te hebben. De vlucht liep redelijk volgens de planning. Het was al bijna donker toen we in Lissabon landen. Zoals gebruikelijk vergde het afhalen van bagage en ophalen van de huurbusjes iets meer tijd dan te voren ingeschat. We arriveerden dan ook pas rond 21.45 uur bij ons hotel in Alcochete. We spoeden ons naar het restaurant om voor 22 uur aan tafel te gaan. Na wat onduidelijkheid over de reservering, hebben we uiteindelijk toch van onze eerste Portugese maaltijd genoten. Om ca 23.30 uur lagen we op bed.

Dag 2: bezoek aan het Taag estuarium en omgeving.

De dag begint om 07.15 uur. Het begint net licht te worden. We lopen voor het ontbijt naar de oever van de Taag, slechts 100 meter van ons hotel. Het is hoog water, waardoor het aantal waarnemingen van steltlopertjes minder is dan gehoopt. Maar elk nadeel heeft zijn voordeel (wie zei dat ook al weer?) want de stukjes droge oever die overbleven leverde drieteenstrandlopers en steenlopers op aanraakafstand op. Verder nog wat waarnemingen van o.a. zwarte roodstaart en kleine zwartkop. Na het ontbijt gaan we om ca 09.00 uur op weg. Eerst even lunchinkopen bij de supermarkt en vervolgens net buiten Alcochete onze eerste grotere vogelstop langs een doodlopend weggetje bij enkele zoutpannen. O.a Flamingo's, steltkluten, cettis zanger, St Helena fazantjes en een verre grijze wouw waren ons deel. Als klapper 2 dichtbij en vrij laag cirkelende visarenden.

De trip werd voortgezet richting Porto Alto via een deels onverharde route

langs het gehucht Pancas. Onderweg enkele vogelstops voor soorten als graszanger, roodborsttapuit, bonte vliegenvanger en blauwe ekster. We maken een lunchstop die voortdurend wordt begeleid door de zang van enkele boomleeuweriken. Na de lunch via Ponto Alto richting Vila Franca da Xira. Vlak voor de brug volgen we de aanwijzing Cabo en rijden een ca 12 km lang zandpad in richting bezoekerscentrum van EVOA (Espaço de visitação e observação de aves) in het Taag estuarium. Het gebied kenmerkt zich door rijstvelden, extensieve landbouw en extensieve veeteelt . We zien vrijwel direct en langdurig grijze wouw en op vele plaatsen koereigers en ook een aantal paapjes. Bij het centrum maken wij kennis met een lokale gids die ons vergezelt naar een gebied met gegraven plasjes en enkele kijkhutten. Bij de eerste hut legt hij uit wat we kunnen verwachten en welke route mogelijk is, om vervolgens te verdwijnen. De plek kan dienen als hoogwater vluchtplaats voor steltlopers. We zien dan ook o.a grutto's en kemphanen en vele eenden waaronder winter – en zomertaling. Ook wordt een aantal keer ijsvogel waargenomen. In de verte spot Frank kleine trap, maar die worden maar door een paar mensen gezien. Tussen de koeien nog gele kwikstaarten. We besluiten binnen hetzelfde gebied ook nog naar de meest zuidelijke punt te rijden (Ponte da Erva). Op het slik hier leuke soorten als zwartkopmeeuwen, groenpootruiters, flamingo's en regenwulp. Na deze mooie stop terug richting Alcochete, maar voordat we het gebied uit zijn nogmaals heel fraai van dichtbij grijze wouw

en als ander hoogte punt kleine trap, die we nu allemaal ook goed konden bekijken.

Om ca 18.30 waren we weer terug in het hotel om rond 20 uur aan tafel te gaan. Na het eten nog het traditionele "lijsten" . Dit leverde voor dag 1 het respectabele aantal van 82 soorten op.

Dag 3: reisdag naar Castro Verde

Het ontbijt weer om 8 uur. We vertrekken om ca 9 uur. Het regent. Tijdens de inkopen bij de supermarkt blijkt dat enkelen van ons de kamersleutel nog bij zich hadden. Frank en ik zijn even teruggerezen om deze in te leveren. Frank heeft van een paar Scandinavische vogelaars vernomen dat net buiten Alcochete een plek was waar zij kleine geelpootruiter (een Amerikaanse dwaalgast) hadden gespot. Omdat de route toch hier langs voerde, besloten wij deze plek aan te doen. Ca 1 km voor de plek werd ik door Frank via de walkie talkie opgeroepen dat er een verrekijker in het hotel was blijven liggen. Ons busje reed door naar bedoelde plek, Frank moest uiteraard even terug. Wij hadden hierdoor een half uur kijkvoorsprong op zijn busje. Het was inmiddels droog geworden. De plek bleek een omgeploegd rijstveld dat uit vele poeltjes bestond. Hierin veel steltlopers. Dank zij enkele aanwezige Engelse vogelaars was de kleine geelpootruiter snel gevonden. Maar er zat veel meer zoals watersnip, bosruiter, kempiaan, witgat enz. Ook werd casarca gespot. Epie en Henk waren een ander stukje gaan verkennen. Een gebiedje met een lange rietzone en naastgelegen rijstvelden. De foto die Epie liet zien was van een weversoor (naar later bleek de Napoleonwever!. Een exoot voor Portugal). Wij als groep er snel heen. Er zaten er minimaal honderd. Prachtige geel zwarte mannetjes en bruine vrouwtjes. Ook hier weer st Helena fazantjes. Na deze mooie stop rijden we richting Setubal, om een korte pauze stop te houden bij Gambia (noordelijke slikken en zoutpannen van de Sado rivier). Hier onze eerste geelpootmeeuwen en ook zilverplevier. In Setubal nemen we de veerboot naar Troja. Tijden het wachten op de boot lunchen we. De zon is inmiddels gaan schijnen. Op aanwijzen van Frans bezoeken we de haven van Carrasqueira waarvan de stijgers op de wereld erfgoedlijst staan.

We hopen op zwarte ibis, maar zien ze hier niet. Het is heel laag water en alles zit erg ver weg. De eerste scholeksters worden gespot. De rit wordt vervolgd richting Castro Verde via Aljustrel. Tussen deze laatste plaats en Entradas komen we in het steppengebied rond Castro Verde. We rijden naar

een uitkijkpunt en scannen de omgeving. Richard vindt al vrij snel grote trappen (helaas tamelijk ver weg) en even later vinden we op meerdere plekken om ons heen nog kleine trappen en andere grote trappen. Ook zitten er veel grauwe gorzen. We arriveren om ca 18.30 uur in ons hotel in Castro Verde. De lijst bevat vandaag 79 soorten .

Dag 4: steppevogelen

Vanaf 07.30 uur voor het ontbijt een korte wandeling door Castro Verde. De eerste huiszwaluwen van deze reis worden gespot. Om ca 09.00 uur vertrek en de lunch inkopen en vervolgens richting educatief centrum in de steppe tussen Castro Verde en Entradas. Het centrum is op maandag gesloten. Hier worden voor vandaag onze eerst grote trappen gespot en ook rode patrijzen. Op de draden af en toe Iberische klapekster. Nog even naar het uitzichtpunt van gisteren. Hier wordt weer kleine trap maar ook steenuil gespot.

Bij Entradas een mooie waarneming van vrij dichtbij overvliegende grote trappen , een verre dwergarend en even verder bij een klein stuwmeertje dat bijna droog stond, een grote groep kleine zilverreigers. We vervolgen onze weg tot Sao Marcos da Ataboeira om vervolgens de steppe op te gaan. Landschappelijk een mooie rit tot onze lunchplek bij het dorpje Monte do Guerreiro, maar helaas weinig spectaculaire vogelwaarnemingen. De bus van Frank zag in de verre verte een vale gier en onderweg verder raven, calander leeuweriken en tapuiten. Ook een grote groep opvliegende rode patrijzen. Na de lunch wordt de steppe route vervolgd met tevens een korte wandeling. Mia, Hans en Hanneke zien kwartels en Corinne haar persoonlijke zwartbuikzandhoen. Even later vliegend voor de busjes een mooie juveniele havikarend. Toen we vlak voor het dorpje Aipo waren, vloog dichtbij bus 1 een groep van 14 grielen op. Een paar streken op enige afstand neer en lieten zich door de telescoop redelijk bekijken. Via Alvares over een onverharde weg door het heuvellandschap naar Alcaria Ruiva. Onderweg wordt grijze wouw gespot. We rijden naar het hoogste punt in de omgeving van Castro Verde net voorbij Monte do Salto (ermida de Nossa Senhora). Onderweg nog enkele grote trappen en Iberische klapekster. Hoewel het uitzicht prachtig is, worden geen bijzondere waarnemingen meer gedaan. Om ca 18.45 uur zijn we terug en na het eten wordt gelijst. Dit maal minder soorten dan de voorgaande dagen t.w 56.

Dag 5: reisdag naar Tavira.

Na het ontbijt vertrekken we en verlaten de Alentejo. Het eerste gebied dat we gaan bezoeken is een stroomversnelling van de Guadianarivier. Onderweg zien we onze eerste hoppen en meerdere keren rode patrijzen, die tot frustratie van Epie voortdurend aan de verkeerde kant van de bus opduiken waardoor ze lastig te fotograferen zijn. Aangekomen bij Pulo do Lobo maken we een stop van ruim een uur. Een groot aantal deelnemers gaat de laatste 1,5 km naar beneden lopen. Hoewel landschappelijk prachtig, is de potentie van dit gebied in het voorjaar groter dan nu. Gespot worden o.a. kneu, grote gele kwikstaart en rotszwaluwen. We verlaten de kloof en rijden naar Mertola waar we inkopen doen voor de lunch. Via dit oude stadje met Romeinse en Moorse geschiedenis rijden we verder zuidwaards en maken een lunchstop na ca 10 km bij een vervallen boerderij. Frank spot overvliegende vale gieren

en hier tevens roodstuitzwaluwen en dwergarend. Na een uur rijden arriveren we bij Castro Marim waar we het nabijgelegen natuurreservaat inrijden voor een vogelstop. Als snel zien we steltlopers als grutto, kempfaan, lepelaar en flamingo. Ik spot nog temmincks strandloper en wanneer we op een verhoging gaan staan zien we tussen de meeuwen ook 4 reuzensterns zitten. De waterstand is erg laag, waardoor sommige plassen en poelen (bijna) droog staan. Vanaf de heuvel kijken we over het slik van een zijstroom van de Guadiana en spotten daar nog enkele steltlopersoorten en een ijsvogel. Verder op weg langs de zuidkust stoppen we bij het dorpje Cacela Velha. Hier hebben we vanaf de klif in het dorpje een prachtig uitzicht over de oceaan en het begin van het 170 km² groot natuurpark Ria Formosa. Een lagune gebied met vele eilanden, slikken, zandplaten en oesterbanken dat zich uitstrekt tot aan Faro. We zien o.a Jan van Gent en grote jager boven de oceaan en rosse grutto en strandplevier bij de plasjes op het strand. Om 18.45 uur arriveren we bij ons hotel, gelegen tussen de zoutpannen net ten zuid-oosten van Tavira. De vogellijst van deze dag levert 82 soorten op.

Dag 6: boottocht Ria Formosa

Na het ontbijt vertrekken we richting haventje van Fuzeta waar de groep zich om 9 uur verdeelt over 2 bootjes voor een rondvaart door een deel van Ria Formosa. We hebben het getijde niet helemaal mee, want laag water was het al 's morgens om 05.30 uur geweest. Hierdoor stond een deel van de slikken onder water, maar desondanks wordt er voldoende waargenomen o.a lepelaars, kleine zilverreigers, groenpootruiters, regenwulpen, zilverplevieren enz. Ook wordt visarend en ijsvogel gespot en sommigen van ons zien een otter. Omdat het getijde rond 11.30 uur maximale hoogte zal bereiken, wordt na ca 1,5 uur besloten de oceaan op te gaan, om te zien of we daar in de buurt van vissersboten, leuke waarnemingen kunnen doen. Het valt een beetje tegen, maar we hebben wel mooie waarnemingen van Jan van Genten soms heel dicht bij de boot. De verschillende leeftijden van de vogels zijn mooi af te lezen aan het verenkleed. Om ca 12.30 uur zijn we terug bij het eiland Armona in de lagune waar we lunchen. Op het eiland heel dichtbij drieteenstrandlopers en bij de aanlegsteiger een mooi poserende kleine zilverreiger.

Daarna varen we terug over de lagune, waarbij we nog enkele zandbanken aandoen. Hier wordt de eerste dunbekmeeuw gezien. Om ca 14 uur zijn we terug in het haventje. We rijden terug richting hotel maar net buiten Fuzeta maken we nog even een stop bij een droogvallend slik. Hier leuke waarnemingen van krombekstrandlopers, 2 kanoeten en meerdere dunbekmeeuwen. We zijn rond 15.45 uur terug bij ons hotel en na een korte pauze gaan we een wandeling maken tussen de zoutpannen. Hoewel er in veel pannen de zoutwinning al volop in gang was gezet, waren er toch nog voldoende leuke plekken voor vogels over. Waargenomen werden o.a kleine strandloper, strandplevier, ijsvogel, zwarte ruiter, dwergstern en griel. Het diner van deze dag was niet in het hotel maar in een visrestaurant aan de andere kant van de Rio Gilao t.o het hotel. Dit restaurant bleek ongelukkigerwijs omgeven door wegwerkzaamheden, waardoor het lastig te bereiken bleek. Mia had de pech om in het aardedonker (de lantaarns rond het restaurant werkten ook niet vanwege de werkzaamheden) te vallen, maar gelukkig bleek de shade (mede door verkoelende ijsblokjes en een pleister) achteraf mee te vallen. Met dank aan Epie. In het restaurant had men echter geen enkele haast met de bediening waardoor we uiteindelijk pas om 23 uur onze maaltijd konden afsluiten (volgend jaar een ander restaurant?). Er was geen tijd meer om te lijsten.

Dag 7: reisdag naar Vila do Bispo.

Na het onbijt een wandeling rond het hotel in de hoop op griel en blauwborst (eerder al door Epie hier gefotografeerd), maar helaas niet gevonden. Wel dunbekmeeuw, kleine zwartkop en onze eerste gewone spreeuw, na de vele zwarte die we al hadden gezien. Om 10 uur vertrekken we richting west om via Faro onze eerste stop te maken bij de Lagoa dos Salgados net buiten het plaatsje Pera. We lunchen hier om 13 uur en gaan vervolgens op pad. Bij het kijkscherm vele steltlopers en onze eerste grote groep (zeker 200) zwarte

ibissen.

Ook een grote groep ooievaars. Kennelijk een verzamelplek voor de trek. Tussen de vele meerkoeten ontdek ik plotseling knobbelmeerkoet (mijn eerste ooit). Een in dit gebied zeldzame broedvogel. De rode knobbeltjes boven op de witte bles zijn goed waar te nemen. Uiteindelijk heeft iedereen deze soort goed kunnen bekijken. We besluiten naar het vlonderpad te lopen. Op het nattige veldje achter ons ontdekken we vele gele kwikstaarten waaronder 1 Engelse gele kwikstaart. Ook kuifleeuweriken en tapuiten. Langs het vlonderpad volgen vele leuke waarnemingen zoals ralreiger, heel veel dodaarzen (ook jongen), graszangers, 3 prachtige purperkoeten, weer een kleine geelpootruiter en kuifduiker. Om 16.30 uur vertrekken we uit dit prachtige gebied en arriveren rond 18.00 uur bij ons hotel in Vila do Bispo. We dineren in een lokaal visrestaurant. De lijst van deze dag telt 74 verschillende soorten. Ook de vorige dag werd nog ingevuld met 70 soorten.

Dag 8: de pelagische tocht bij Sagres

Dit zou voor de meeste deelnemers de meest bijzondere dag van de reis worden, en sommigen hadden de reis om deze reden ook gekozen. Na het ontbijt gaan we naar de haven van Sagres en bij Mar Ilimitado schepen we ons om 9 uur in. Helaas ziet Jos om begrijpelijke reden af van deze tocht. Het weer is prima, weinig wind en golven tot max 2 meter maar met een grote onderlinge afstand. De zodiaks varen eerst naar een vissersboot op slechts enkele km's buitengaats. Hier zien we al heel veel Jan van Genten, grauwe pijlstormvogels en een enkele grote jager. De vissersboot vertrekt echter snel, dus gaan we op zoek naar een vis trawler. Gelukkig wordt die gevonden en na een kwartier varen zijn we daar. Wat we zien, is overweldigend. Heel veel meeuwen, maar vooral Jan van Genten, grote pijlstormvogels (afkomstig van het zuidelijk halfrond en alleen in deze tijd in dit gebied), een paar kuhls

pijlstormvogels en redelijk veel grote jagers. Alles van zeer dichtbij te zien. Plotseling duikt er tussen onze boten een groepje dolfijnen op (tuimelaars) waaronder een jong.

Alle aandacht gaat nu hier naar uit en we volgen ze een tijdje. Daarna toch weer terug naar de vistrawler. Na nog een half uurtje rond dit schip gaan we verder zee op (max 12 mijl = ca 20 km) voor echte pelagische soorten als stormvogeltjes. Onderweg zien we er af en toe een voor de boot opduiken, maar ook weer snel achter en tussen de golven verdwijnen. Kleine vogeltjes zo groot als een spreeuw die alleen aan land komen om te broeden.

De zodiak gaat stil liggen en er wordt wat visafval over boord gezet om ze te lokken (sterke geur). Na enkele minuten melden er zich zeker 5 rond de boot. Fraai te observeren en fotograferen (hoewel met de deining valt dat niet mee). Op een andere plek nog geprobeerd Wilsons stormvogeltjes te lokken, maar die gaven niet thuis. Op de terugweg naar de haven komen we nog even in een grote groep Kuhls pijlstormvogels terecht die we uitgebreid bekijken. Om ca 12 uur stappen we weer aan wal. We nemen een bak koffie bij een terras om de indrukken te verwerken, doen daarna lunchinkopen en rijden richting Monte da Cabranosa voor roofvogeltrek. Het is ongeveer 14 uur. We nemen de lunch mee naar de uitkijkheuvel. Even verderop staat nog een andere groep vogelaars. Het is een fraaie plek met veel schroevende roofvogels zoals dwergarenden, havikarenden, slangenarenden, wespandief en slechtvalk. Ook wordt nog een groep zwarte ooievaars met daartussen 3 aasgieren ontdekt door Frank. Rondom ons heen zwerven zangvogels als gekraagde roodstaart, fitis en groenling. We verlaten de plek tegen 16 uur en ondernemen 500 meter verder een wandeling langs een zandpad met open terrein links en rechts dennebomen en struiken. Hier zien we o.a. roodborsttapuiten, bonte vliegenvanger, gekraagde roodstaart, klapekster en alpenkraaien.

We rijden terug naar de verharde weg, slaan af naar het westen en kiezen een smalle verharde weg om het gebied in te rijden. We stoppen achter een boerderij (zomertortel door Yvonne) en maken een wandeling naar een kleine vallei. Alles ziet er dood en verdroogd uit, maar in het valleitje zitten wel

verschillende soorten zangvogels zoals bonte vliegenvangers, grauwe vliegenvangers, tapuiten, thekla leeuwerik, paapje, nachtegaal en fitissen. Omdat de avond gaat vallen, gaan we via een onverharde route richting hotel. De lijst levert die avond 66 soorten op waarvan 17 nog niet eerder gezien in voorgaande dagen.

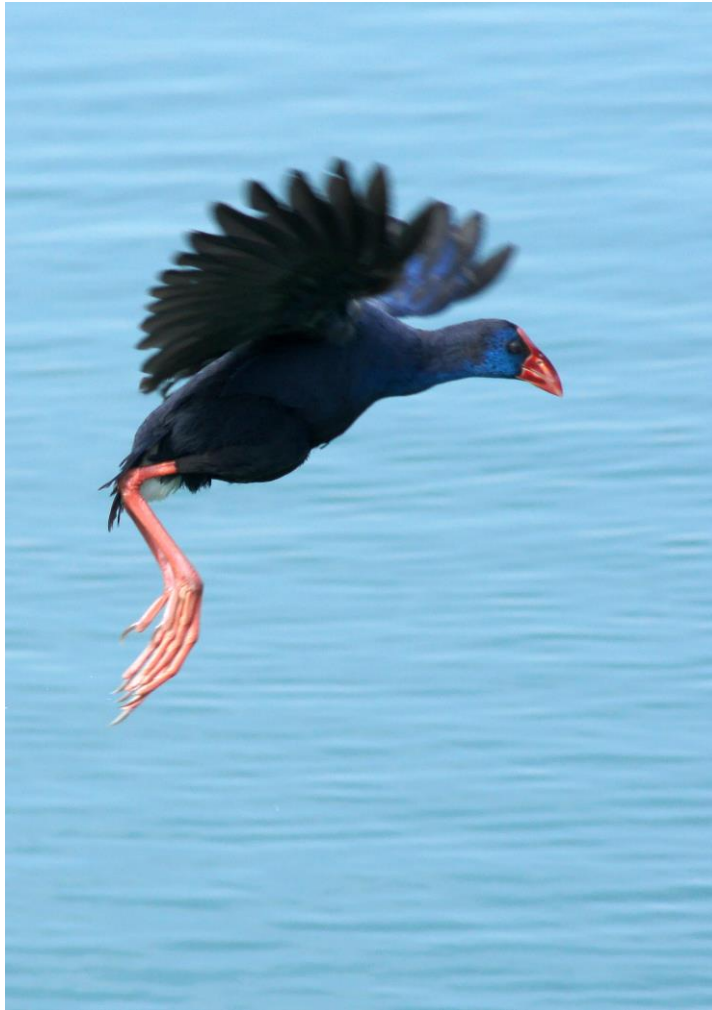
Dag 9: Cabo Sao Vicente e.o.

We staan op en het regent. De geplande ochtendwandeling gaat niet door. Na het ontbijt besluiten we toch richting Sagres te gaan om bij de kleine lagune van Martinhal te gaan kijken. Als we uitstappen is het bijna droog en in de luwte van een restaurantje zien we bonte strandloper, drieteenstrandloper, strand plevier en kleine plevier. Het gaat weer harder regen en we besluiten tot een koffiestop in de strandtent bij de parkeerplaats. Op de ruwe zee zien we kuifaalscholwers. Omdat het na een uur nog steeds regent besluiten we terug te gaan naar het hotel en af te wachten tot het droog wordt. We vertrekken om 13 uur, maar zodra we bij de kaap uitstappen is het vrijwel droog en even later gaat de zon schijnen. We kijken een tijdje over de oceaan en zien veel kuhls, een paar vale en 2 grauwe pijlstormvogels naast de vele Jan van Genten en grote jagers. Vervolgens besluiten we een korte wandeling te maken tussen en langs de lage bosschages langs de kaap. Hier zwarte- en gekraagde roodstaart, 5 x blauwe rotslijster en slechtvalk. Richard meent beflijster te zien, maar de vogel kan helaas niet worden teruggevonden.

We rijden nu nog naar het valleitje van gisteren avond met onderweg leuke waarneming van ortholaan en alpenkraaien, maar de meeste zangertjes zitten er niet meer. Wel de thekla leeuweriken. We rijden terug naar het hotel en dineren in een vistrestaurant. De vogellijst van deze (half verregende dag) was toch zo slecht nog niet. 53 stuks .

Dag 10: terugreisdag

Eerst even een vroege wandeling door en buitenlangs Vila do Bispo. Dit levert soorten op als graszanger, roodborst tapuit, cettis zanger, steenuil maar ook verrassend een vrouwtje wielewaal. Na het ontbijt gaan we op weg naar het vliegveld van Faro. We doen onderweg nogmaals Lagoa dos Salgados aan en zien daar nog naast de eerder deze week waargenomen soorten ook baardgrasmus. Ook waren er erg veel fitissen in het gebied. Na de lunch vertrekken we naar Ludo (direct naast het vliegveld van Faro. We rijden tussen de zoutpannen door en stoppen aan de rand van een golfbaan. Hiervandaan lopen we ca 1 km naar een vogelhut die aan een vijver ligt die deels door de golfbaan wordt omgeven. Onderweg een aantal maal hopen en blauwe eksters op en rond de golfbaan. Ook een groepje Europese kanaries De hut is een geweldige plek voor purperkoeten en woudaapjes

maar ook voor meerdere ijsvogels en zwartkopwever. Als laatste werd hier de tot nu toe gemiste audouins meeuw waargenomen. Om ca 16 uur vertrekken we naar het vliegveld en stoppen nog even bij enkele zoutpannen voor zwarte ruiters, groenpootruiter, krombekstrandloper en strandplevieren.

Na het aftanken vlak voor het vliegveld, worden de auto's ingeleverd en om ca 17.45 zijn we in de vertrekhal. Ons vliegtuig blijkt 20 minuten vertraagd en dus hebben we nog wel even tijd voor lijsten. Deze laatste dag toch een mooi aantal van 85 soorten. We landen om ca 00.45 uur op Schiphol waar we afscheid nemen van elkaar.

Samenvattend:

Een prettig gezelschap en een geslaagde, soms ietwat intensieve, vogelreis langs en door mooie gebieden met veel mooi weer en uiteindelijk totaal 173 soorten vogels (zie de lijst van Frank).

Ton